

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

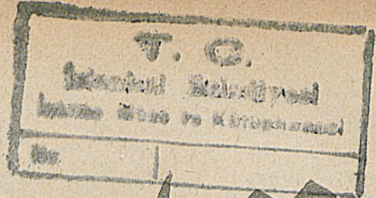
Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Avril 1925—No 177

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

اوتمان: سہ ماہی [۲۴ نسخہ]

داخل ایچون ۰۲ خارج ایچون
۲ ۱/۴ اعلا کاغذایی ۰ ایرادر .

اداره خانہ سی

جفال اوغاندہ « اجتهاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینچی سنہ

نومرو ۱۷۷ - ۱ نیسان ۱۹۲۵

دور ایتدیردی .

مرحوم ، آخوندلری ، روس لسان و عرفاندن استفاده ایتک ایسته مدکلرندن دولایی سومز وارمنی ایله روس روحانیلرینه نسبتیه چوق کروی بولوردی .

فقطا و نلری کندی حاللرینه براقاز ، تنویره چالشیر . کندیلرینه آشنا اولدقلری عربی و فارسی لسانلرنده یازیلان ییکی اثرلر اهدا ایدرک فیکرلرینی آچمق ایسته ردی . برچوق ملالره اسلام غزتله رینک الک مکمللرندن ایکیسینی محانا ارسال ایتدیرر و بونک ایچین طبعی بر چوق پاره صرف ایدردی . هندستانده چیقان و تکمیل احوال و ترقیات جهانندن بحث ایدن مشهور (الحبل المتین) غزته سنی ، کفارسی لسانیه منتشر در ، و مصرده چیقان (المؤید) جریده سنی اونلره توزیع ایتدیردی .

حتی مکتبمه کلن و آیرجه [قورس] کورن ملالره پک معتدل برشکلده مناقشه یه ققیری مأمور ایتشدی .

حاجی ، بزم ، با کو دارالمعلمینی برچوق هدیله لری آراسنده ایکی بویوک علمی خزینه ایله ده منتدار ایتشدی : ۸۸ جلدک روسجه استیقوپه دی ایله ۳۱ جلدک فرانسه جه آلسیقلوپه دی احسان ایله مشدی . الیوم (وطن) غزته سنده جمعه مصاحبه لری یازان محترم (عیدالله افندی) حضر تلی بر آراق با کوی زیارتنده بزم مکتبده کلدی و حاجی نک لطف ایتدیکی او معظم جلدلری کورونجه پک زیاده تقدیر ایله مشدی . « نه ترقیرور ذات ، بزده نه پادشاده ، نه معارف ناظری بیله بو طرزی دوشونمه ز » دیمشدی . ۱۷ سنه اول با کو تورک دارالمعلمیندن تیشلر خاطر

لارلرکه شهر مند کوره استانبول کتابلری اولا حاجی نک پاره سیله و فقیر واسطه سیله کیرمش ، محمد امین بکک تورکجه شعرلری اولا حاجی نک دارالمعلمینده با کو کنجلرینه از برله تیلمشدر .

امین بکک بالخاصه عبدالحق حامد بک طرفندن ده مظهر تقدیر اولان (بن بر تورکم دینم جنسم اولودر) نشیده سنی ایلك دفعه آذری نغمه سیله بسته لتهن ولا اقل ایکی یوز کتجه بلله تن بنده کزم . بونکله الی الابد مفتخرم . عبدالحق حامد بک افندی یه بوندن وبا کوده حیات فیکریه دن باحث یازدیغم عریضیه ویردکلی جواب تلطیفکار

« مکتوبلرک ایکنجی جلدنده مندر جدر .

با کو چو جوقلری بینه حاجی نک سماحتیه در که ایلك دفعه تورکجه بالدیزلی مکافات کتابلری آلفه موفق اولمشدر حاجی مرحوم ، نشر معارف جمعیتی واسطه سیله با کوده آچدیردیغی مذکور سکز ابتدائی ایله دارالمعلمیندن اول واونلردن چوق بویوک بر (دارالمعلمات) ده یاپدیرمشدی باشقه تورلو اذن آلامادیغی ایچین ایپراطور پچه نک اسمنی ویردرک الکساندر با دارالمعلماتی دیمشدی . نه سیاست عاقلانه : براسم سایه سنده نه قدر تورک معلمه سی یتیشدیرمکه موفق اولدی . بو پک کوزل مکتبک مدیره سی لهستانی بر خاتم ایدی . حاجی بو مؤسسه یی وفاتندن صوکر باقسز قندن ، خرابیدن قورناراجق مهم بر مبالغه ده آروب باقه یه یاتیرمشدی .

بوندن باشقه حاجی مرحوم روسلرک با کوده کاثن فوق العاده مکمل « تکنیقومه لرینه رشوتله ! اوت رشوتله برچوق تورک کنجی ادخالنه ، بوسایه ده بر چوق تورک صنعتکاری یتیشدیرمکده موفق اولمشدر . حاجی روسلرک ارمنیلرک تورکلی اقتصاد ساحه سنده دائماً زمک ایسته دکلیرینی بیلیردی .

روسلر او مشهور صنایع مکتبینه تورکلی آلاماق ایچون آغیر قیود قویمشلردی حاجی نفوذ و ثروتیه ایشته بو قیدلری رفع ایتدی .

[ایکنجی و صوکنجی قسم کلاچک نسخه ده]

ارکاک معلم مکتبی — معلم م . جودت

بسم الله الرحمن الرحیم

یکی مفکوره لره دوغرو

تورک ره آیزم « ی ، شأنتیجیلی

« Die Natur schafft ewig neue Gestalten ;
Goethe [*]

ملیتجیلک نه در ؟ زده بومفهومک ایلك تعریفی 'مرحوم ضیا کوک آلب ویردی . فقط او یالکزه علمی بر تعریف ویرمکه اکتفا ایتهدی . بو تعریفک ادبیاتی ده یاپدی علمک یانه ادبیاتی قانديکزمی شأنتی کوزلکه فدا ایتمش اولورسکز . « قیزیل آنا » مؤلفی زه یکی بر دنیا باراتدی

[*] طبیعت متصل یکی شکلر باراتیر .

بو آيتشك ايجنده در؛ ايشته شأيتيجيلكك استاد ايتديكي
فلسفي اساس هرشیدن اول حياتي و حادثاتي طيق و حتی
منبرلندن طایق در

اجتماعيات علمي ايجن الهمهم موضوع تکامل ده کادر،
بلکه حادثاتک کنديسيدر . بياکيمز و مشاهد من تاريخي
سجيه نك و تاريخي افسانه نك نوتاسني ده کورمک ايتيور.
ملي حياتده تاريخيجيلكک تحکمي فاجعه نك آتسيدر. حياتک
فصله سز انقلابري ايجنده بولري غائب ايدن ملتروار لقريني
تاريخي محيله نك کوزد لکنارينه فدا ايتشدر .

شأنتيجيلک تاريخيجيلکک ضديدر . تاريخ ده کل ،
حادثات ! تکامل ده کل حادثات !

تورک شأيتيجيلکک — مشترک کناهلريزک و مشترک
تقيصه لريز عابنه کندي کنديزک افله دعوا ايتد من
ديمکدر .

تورک شأيتيجيلکک نك مجادله سي — تربيه ده انحصاري
قالديرمايه ، علم و فلسفه ني اجتماعيلشدير مهيه معطو فدر .
تورک شأيتيجيلکک نك فعاليت ساحه سي — اجتماعي
اصلاحات ، حرث تلقيلري و داخلي سياست .

تورک شأيتيجيلکک نك ايلک ظفري — تورک سياستک
اجتماعيلشدير يله سي اولاجقدر . مليتيجيلکک ديمک، شيمدييه
فادار حدث حياتندن محروم براقدق لريزک لهنه چالشق
ديمکدر . اولره بر طاقم حقلرخش ايتک آزدر . اولره
برلکده چالشمالي يز ، اولر ايجين باشمالي يز ...

اجتماعي مسئله بر تورک مسئله سيدرده !
صوک اون سنه لک وقايع تورکک ياشامق ايتسه دیکني
و حياتي سوديکني اثبات ايتشدر .

فقط حياتک آفاقي [Objectif]، شئي و صنعتکارانه
تلقيني قازانما دجه اونک سوکيسي رومانتيک بر شعر کي
کوزل ، فقط خيالي قالير

تورک طبيعتي شاعريني ، تورک حياتي اجتماعي قهرمانني
بکليور ..

ع . بها

فقط بناسنک تمل طاشلريني يينه اسکي دنبادن آلدی . اک
کريده کي ماضي به عائد توران ماصالري ، اسلام دينک
فلسفه سي ، غرب مدنيتکک مادي ترقيدي . . بواوچ
باشقه باشقه منبعک الهاملري ايله يکي بر دنيا يارانان آدم
محقق قوتلي برئيده آليستدر ، فقط نه ده اولسه يينه بر
ماضي آداميدر : ضيا کوک آلپ ، يازيلرينک کورونيشنه
و غمآ ، همپزدن زياده تاريخه تکامله ، ماضينک بعث
بعدا الموتنه اينايور .

بز يالکيز حياته اينايورز . ملي بر سجيه يه مالک
اولق يعني تورک ، بلغار ، صرب و الخ . . ده نيملک ايجين
تصادفاً معين بر اجتماعي هيئته منسوب اولق و يا خود
هر هانکي بز ديلي قونوشمق کافي ده کادر . هر شیدن
اول ايجنده ياشاد يغمز اجتماعيته دائر صريح بر فکريز
اولمليدر . يعني اجتماعي مذسوبيتمزک نوعندن زياده سجيه سبه
شعورينه ، دويغوسنه مالک اولمالي يز : مليتيجيلکک بر پروغرام
مسئله سيدر .

تاريخي عنعنه نك دوامي يالکيز روماندر . ملي منفعتلره
خادم اوليان مليتيجيلکک ايسه تاريخي بر ارتجاعدر . حيات
آقيور و « متصل يکي شکلر ياراتيور » . مليتيجيلکک
فلسفه سي شأيتيجيلککدر . بناءً عليه اونک علاقه سي دونک
حياتندن زياده بو کونک و ياربنيک حياتي ايله در و حياتي
ايجين در . بويله اولدوغی ايجين ده بر ملي وارلکک کجالي
اثباتي ياراتيجيلق قدرتيدر . بوالهي قدرت نره ده سونمش
نرده تولمش ايسه اوراده يالکيز مقبلر ، خاطرلر ، خرابلر
قالشدر : تاريخ . . .

متفکر بر انسان ايجين مليتيجيلکک . فکري سياسي ، اجتماعي
بر پروغرامدن عبارتدر . « تورکم ، ديمک صريح بر پروغرام
وار ، ديمکدر .

شو نتيجه يه واريورز : اجتماعيات نقطه نظرندن
مليتيجيلکک شأيتيجيلکک کنديسيدر . حياتک اسرار انکيز
آقيشنه آتيلاجغنه بو آيتشک ايجنده يوارلانه يوارلانه
ياشاد يغمز آلک حياتي و اونک حقيقي احتياجلريني طايه جغز ؛
تاريخکک بوتون جانلي معناسي و حياتک اصل چهره سي آنجاچ